

Секція 2. «ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ»

Л.С. ЧЕРНОВА, ЕК-59ВМ

ОБЛІК І АУДИТ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Бухгалтерський облік податків регулюється в Україні П(С)БО 17 «Податок на прибуток» та введеним з 07.02.2013 року НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», що визначають методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток, її розкриття у фінансовій звітності, а також самої фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. А також нормативно-правовим актом, що визначає ведення бухгалтерського обліку ПДВ, відповідно до вимог податкового законодавства – Інструкція № 141.

В Україні податки і збори обліковуються на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами» згідно «Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» № 291.

Рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами» призначено для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету. Порядок справляння таких платежів регулюється чинним законодавством.

За кредитом рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами» відображаються нараховані платежі до бюджету, за дебетом – належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо.

Рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами» має такі субрахунки:

641 «Розрахунки за податками»

642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»

643 «Податкові зобов'язання»

644 «Податковий кредит»

Аналітичний облік розрахунків за податками й платежами ведеться окремо за їх видами.

Відповідно до норм Податкового кодексу облік податків і зборів проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку й пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів.

Одним з головних первинних документів для обліку розрахунків з бюджетом є податкова накладна. Вона складається у момент виникнення податкових зобов'язань продавця у 2-х примірниках. Податкова накладна є звітним податковим документом й одночасно розрахунковим документом.

Податкова звітність – сукупність документів, що подаються платниками податків до органів державної податкової служби у строки, встановлені законодавством, на підставі яких здійснюються нарахування та / або сплата податку (обов'язкового платежу). Так, наприклад, до податкової звітності належать Податкова Декларація з податку на прибуток підприємства та Податкова Декларація з податку на додану вартість.

Податкова декларація з податку на додану вартість подається за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному місяцю, протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця.

Податкова декларація з податку на прибуток подається за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному кварталу, протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу.

Основна задача аудиту розрахунків з бюджетом – ретельна перевірка правильності нарахування податків і зборів та своєчасності їх сплати до бюджету, підтвердження перевіреної інформації висновком, підтвердження правильності ведення обліку за цими розрахунками, правильності заповнення звітності та відповідності даних облікових реєстрів даним податкової звітності.

При аудиті використовуються дані аналітичного обліку за кожним податком та збором. Для проведення аудиту розрахунків з бюджетом аудиторю слід:

- встановити перелік податків і зборів, які сплачує підприємство;
- досконало вивчити нормативні документи щодо кожного із сплачуваних податків і зборів;
- перевірити повноту і правильність відображення бази оподаткування щодо кожного податку чи збору;
- перевірити правильність застосування ставок податків і зборів, а також арифметичні розрахунки з нарахування податків;
- перевірити законність та обґрунтованість застосування пільг щодо податків і зборів;
- перевірити повноту і своєчасність сплати платежів і зборів до бюджету;
- перевірити правильність складених декларацій, розрахунків за платежами до бюджету і своєчасність їх подачі до податкового органу;
- перевірити правильність відображення розрахунків із бюджетом у системі бухгалтерського обліку та фінансовій звітності;
- надати клієнту інформацію про результати роботи з детальним викладенням виявлених помилок і фактів обману та рекомендації щодо їх виправлення;
- підготувати висновок або інформацію для складання загального висновку;
- скласти й підписати акт про виконану роботу.

Основними джерелами інформації для перевірки розрахунків з бюджетом є: довідки і розрахунки, декларації за окремими видами платежів; виписки банків і додані до них документи про перерахування належних сум у бюджет; бухгалтерські записи на рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами», реєстри синтетичного і аналітичного обліку, баланс та інші види фінансової звітності; аудиторські докази.

I.V. BOBK, Ек-59ас

ОБЛІК І АУДИТ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

Згідно з П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» визначення цього терміну сформульовано так: дохід— це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників). Під доходом розуміють фінансовий показник, що визначається як різниця між виручкою, отриманою від підприємницької діяльності, та матеріальними і прирівняними до них витратами.

В бухгалтерському обліку доходи класифікуються за схемою, що наведено на рисунку 1.

У бухгалтерському обліку для обліку доходів планом рахунків передбачено 7 клас рахунків — «Доходи і результати діяльності». Рахунки з 70 по 76 — це рахунки, на яких відбиваються доходи. Цей клас рахунків можна вважати тимчасовим, оскільки він закривається в кінці кожного звітного періоду. У кінці періоду рахунки доходів закриваються через списання їх сальдо на рахунок 79 «Фінансові результати».

Рахунки 7 класу «Доходи і результати діяльності» застосовуються для обліку доходів наступним чином:

1. за кредитом рахунків 7 класу — валовий дохід.